

Datum: 21 december 2023
Betreft: Inzet regeerakkoord

Geachte heer Plasterk,

De gezamenlijke banken vervullen als financier van consumenten en bedrijven een belangrijke rol in de samenleving. Namens hen brengen wij graag enkele adviezen onder uw aandacht. Wij hopen op uw aandacht hiervoor tijdens de formatieperiode.

Banken zijn altijd op zoek naar manieren om oplossingen te financieren voor vraagstukken in de samenleving. Over die oplossingen voeren wij graag het gesprek met de partijen die betrokken zijn bij de vorming van een nieuw kabinet. Temeer daar op veel terreinen oplossingen vooral gevonden kunnen worden door goede afstemming en samenwerking in de driehoek van overheid, banken en bedrijfsleven. In de bijlage geven wij hiervan enkele voorbeelden en beschrijven wij wat onze vragen zijn aan een nieuw kabinet. Wij zijn graag bereid deze nader toe te lichten.

Samengevat vragen wij:

- [1]** zorg te dragen voor een sterk risico-gebaseerde en dus meer effectieve anti-witwasketen met beduidend minder klantimpact door in Europese en Nederlandse wetgeving in te zetten op meer en doelgerichte informatiedeling, een gezamenlijke prioritering en een goede feedbackloop tussen publieke en private partijen;
- [2]** de toegang tot en verduurzaming van de woningmarkt gericht aan te pakken, mede door de minimale energieprestatie van huizen wettelijk te normeren bij (ver)koop van de woning door het vaststellen van een concreet tijdspad waarbij burgers zich tijdig kunnen voorbereiden en kwetsbare groepen geholpen worden om deze transitie te laten slagen;
- [3]** in te zetten op een publiek-privaat deltaplan voor een financieel gezond Nederland, voortbouwend op de Nationale Coalitie Financiële Gezondheid;
- [4]** de integrale aanpak tegen online fraude een forse impuls te geven en de noodzakelijke gegevensdeling tussen betrokken partijen zo snel mogelijk wettelijk te regelen;
- [5]** een sterke en stabiele bankensector in Nederland te borgen via een gelijk Europees speelveld en een solide vestigingsklimaat. Een bankenbelasting, strengere buffers dan elders in Europa of nationaal afwijkende wetgeving op maatschappelijk verantwoord ondernemen hebben hierin geen plaats;
- [6]** in te zetten op een gelijk speelveld voor vernieuwende, duurzame, circulaire bedrijven, en de regeling groenprojecten uit te breiden om het ondernemers makkelijker te maken om te verduurzamen.

Hoogachtend

Medy Van der Laan

Voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken

[1]

Naar een effectieve aanpak van witwassen en terrorismefinanciering

Als poortwachter helpen banken witwassen en terrorismefinanciering voorkomen. De huidige vorm van anti-witwasonderzoek is echter weinig effectief. Criminele geldstromen in Nederland bedragen naar schatting jaarlijks zo'n 16 miljard euro. Bij banken alleen al houden ongeveer 13.000 werknemers zich bezig met monitoring en onderzoek en de kosten hiervan bedragen jaarlijks 1.4 miljard euro. Minder dan 2% van de criminele geldstromen wordt maar afgepakt. De huidige uitvoering van deze maatschappelijke verantwoordelijkheid van banken is een ongericht systeem. Het vraagt veel inspanning en meldingen, maar levert weinig effectiviteit op in de gehele keten en heeft ongewenste neveneffecten voor bonafide klanten en groepen in de samenleving. Zij hebben bijvoorbeeld moeite met het openen van een bankrekening en moeten veel vragen van banken beantwoorden. Er is een effectief systeem nodig met gericht zicht, focus op de echte risico's en minder impact op privacy. Om te kunnen focussen dienen publieke en private partijen samen vast te stellen welke risico's en vormen van criminaliteit prioriteit krijgen, zodat schaarse middelen en menskracht daarop worden gericht. Een Nationaal Coördinator Anti-Witwassen kan hierin een belangrijke rol vervullen.

Om een sterk risico-gebaseerde en dus meer effectieve anti-witwasketen te realiseren met beduidend minder klantimpact vragen wij:

- in Europese en Nederlandse wetgeving in te zetten op meer en doelgerichte informatiedeling;
- een gezamenlijke prioritering en een goede feedbackloop tussen publieke en private partijen;
- een Nationaal Coördinator Anti-Witwassen aan te stellen die de gezamenlijke aanpak coördineert.

[2]

Toekomstbestendig wonen

De woningmarkt moet beter toegankelijk worden. Meer woningen bouwen is maar een deel van de oplossing. Andere oplossingen vragen om intensieve samenwerking tussen overheid en marktpartijen. Zo zijn er diverse drempels bij de inzet op flexibele woningen en wordt de bestaande woningvoorraad nog onvoldoende benut. Ook is er ruimte voor meer grootschalige transformatieprogramma's, bijvoorbeeld van kantoren op geschikte locaties. Daarnaast is herstel nodig van het evenwicht tussen huur en koop op de woningmarkt. De overheid kan via een brede aanpak inzetten op het wegnemen van deze drempels in bijvoorbeeld wet- en regelgeving en een impuls geven aan transformatieprogramma's. De overheid kan via fiscale maatregelen en door maatregelen in samenhang te bekijken het evenwicht tussen de huur- en koopsector herstellen.

De benodigde emissiereductie in de gebouwde omgeving kan niet met subsidiëring alleen worden gehaald. Om de energielasten in de toekomst beheersbaar te houden en de doelen uit het Klimaatakkoord te halen is een wettelijke norm voor energieprestatie, zoals een minimum energielabel, bij verkoop nodig. Woningeigenaren hebben tijd nodig om zich hierop voor te bereiden. Daarom is het belangrijk dat de overheid op tijd aankondigt wanneer deze normering in werking treedt (bijvoorbeeld vanaf 2030). Belangrijke randvoorwaarden zijn dat de normering actief door de overheid wordt gehandhaafd en dat woningeigenaren die niet zelfstandig kunnen verduurzamen financieel worden ondersteund.

Tot slot is nodig dat er meer informatie beschikbaar komt over klimaatrisico's, bijvoorbeeld door schade aan woningen door extreem weer. Die risico's kunnen banken meewegen bij het verstrekken van hypotheekzodan hypotheek verantwoord blijven en huiseigenaren tijdig maatregelen kunnen treffen.

Om de toegang tot en verduurzaming van de woningmarkt gericht aan te pakken vragen wij om de minimale energieprestatie van huizen wettelijk te normeren bij (ver)koop van de woning en concreet tijdspad vast te stellen waarbij burgers zich tijdig kunnen voorbereiden en kwetsbare groepen geholpen worden om deze transitie te laten slagen.

[3]

Financieel gezonde huishoudens

Financiële gezondheid ligt in het verlengde van bestaanszekerheid. Helaas is financiële gezondheid niet vanzelfsprekend voor veel mensen. 726.000 mensen in Nederland hebben te maken met problematische schulden. Banken voelen vanuit hun expertise en rol een verantwoordelijkheid in het versterken van de financiële gezondheid van consumenten. Op initiatief van banken is daarom Geldfit gelanceerd waar jongeren, ondernemers en anderen naar het juiste loket worden verwezen bij geldzorgen. Verdere publiek-private samenwerking is nodig om financiële gezondheid effectief te bevorderen. Een mooie stap daarin is gezet met de Nationale Coalitie voor Financiële Gezondheid (NCFG) die zich als doel stelt het aantal financieel kwetsbare en ongezonde huishoudens te halveren. Banken zijn hier onderdeel van. Maar in goede samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven is meer mogelijk. Zo zoeken banken ook naar manieren om klanten gericht te wijzen op het mogelijk recht op toeslagen en andere sociale voorzieningen. We adviseren deze en andere initiatieven samen te brengen in een deltaplan voor een financieel gezond Nederland, voortbouwend op het goede werk van de NCFG.

Om financiële gezondheid te bevorderen vragen wij een nieuw kabinet om een publiek-privaat deltaplan voor een financieel gezond Nederland, voortbouwend op de Nationale Coalitie Financiële Gezondheid.

[4]

Een effectieve aanpak tegen digitale criminaliteit

Digitale criminaliteit raakt ons allemaal. Elk jaar worden miljoenen Nederlanders online opgelicht, bijvoorbeeld als zij online aankopen doen, als ze op een vals linkje klikken of worden gebeld door een zogenaamde medewerker van de bank. De impact op slachtoffers is ontzettend groot want zij raken niet alleen hun geld kwijt, maar ook het vertrouwen om digitaal hun zaken te regelen. Online fraude is een belangrijk verdienmodel voor de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Banken willen consumenten beschermen tegen online fraude. Ze maken mensen via campagnes bewust van de methoden die fraudeurs hanteren. Daarnaast nemen banken technische maatregelen, zoals lage pas- en overboekingslimieten of vertragingen bij limietverhogingen.

Om fraude effectief te bestrijden is gemeenschappelijke inzet nodig van een groot aantal partijen. Online fraude loopt namelijk vaak via een keten. De fraudeur wint vertrouwelijke informatie in en misleidt het slachtoffer. Als de frauduleuze overboeking gedaan is komen banken pas in beeld. Voor het vergoeden van de schade wordt vaak alleen naar banken gekeken. Alle betrokken publieke en private partijen in de keten hebben een rol en verantwoordelijkheid. Gerichte interventies zijn nodig, zoals maatregelen tegen het aanbieden van contactgegevens op grote schaal, registratie van prepaid telefoonkaarten en het vastleggen van gerichte gegevensdeling tussen publiek-private partners in de Wet Gegevensdeling Samenwerkingsverbanden.

Om het aantal slachtoffers van digitale criminaliteit te verminderen vragen wij een nieuw kabinet de integrale aanpak tegen online fraude een forse impuls te geven met concrete acties van alle betrokken partijen en de noodzakelijke gegevensdeling tussen deze partijen zo snel mogelijk wettelijk te regelen.

[5]

Een sterke en stabiele bankensector

De Nederlandse bankensector toont zich keer op keer stabiel en weerbaar en biedt veel diversiteit in diensten en producten. Dat is een vanzelfsprekendheid voor een welvarend land als Nederland. Het is tegelijkertijd iets om zeker te stellen voor de toekomst. Banken verbinden maatschappelijke doelen met de reële economie. Ze vervullen een rol als commerciële speler én maatschappelijke partner. Die rol is niet altijd eenvoudig te combineren. Er is regelmatig sprake van botsende belangen en visies die vragen om verstandige afwegingen van de banken zelf en van de politiek.

Het gemeenschappelijke doel is dat Nederland een zekere autonomie behoudt op financiële dienstverlening via banken die in Nederland geworteld zijn. Hiervoor is het belangrijk dat Nederland zichzelf niet op achterstand plaats in Europa door nationaal strengere wetgeving in te voeren ten aanzien van (banken)belasting, buffers of maatschappelijk verantwoord ondernemen. We vragen een nieuw kabinet hier aandacht voor te hebben en in te zetten op gelijke impact van regelgeving in Europa. Dit betekent onder andere een gelijke belasting van banken en bedrijfsleven maar ook de implementatie van de Basel IV-wetgeving volgens dit principe, namelijk met inbegrip van de lidstaatoptie die de impact voor Nederland gelijktrekt met de impact die deze wetgeving in andere lidstaten heeft.

Om een sterke en stabiele bankensector in Nederland te borgen vragen wij het kabinet in te zetten op een gelijk Europees speelveld en een solide vestigingsklimaat door geen nationaal strengere wetgeving in te voeren ten aanzien van (banken)belasting, buffers of maatschappelijk verantwoord ondernemen.

[6]

Duurzaam ondernemen

Steeds meer ondernemers zijn bezig om hun bedrijf te verduurzamen. Dit vraagt om investeringen. Banken willen die investeringen mogelijk maken. De overheid kan duurzame investeringen stimuleren door

- I sectorale transitiepaden te ontwikkelen voor de grootste transitiesectoren, die duiden binnen welke wettelijke kaders het bedrijfsleven mag opereren om de klimaatdoelen te halen, en
- II daaraan gekoppeld een langjarig pad aan scherpere (product)normen te formuleren die bijvoorbeeld energieprestatie-eisen of circulariteit introduceren om sectoren te motiveren alternatieve producten en diensten te ontwikkelen.

Als de overheid richting geeft kunnen banken de verduurzamingsplannen van ondernemers nog beter financieren. Een gelijk speelveld voor duurzame bedrijfsmodellen is daarbij van belang. In lijn daarmee helpt het banken en bedrijven als de Regeling Groenprojecten wordt uitgebreid, zodat fiscale wetgeving wordt ingezet om duurzame investeringen fiscaal aantrekkelijk te maken. Een fiscale prikkel werkt beter dan bijvoorbeeld subsidies, kost de overheid minder geld en stimuleert burgers om duurzaam te gaan sparen of beleggen.

Om ondernemers te helpen hun bedrijf te verduurzamen vragen wij een nieuw kabinet om duidelijke transitiepaden per sector op te stellen met concrete (tussen)doelen, beleid en oog voor het gelijke speelveld voor vernieuwende en duurzame bedrijven, en de Regeling Groenprojecten uit te breiden.